

IS-SITT HADD TAL-GHID (2018) KRISTU JURINA LI HU MHABBA, FERH, HELSIEN

Contributed by Frans Galea
Saturday, 05 May 2018

Din
hija il- Liturgija tas-Sitt Hadd ta' I-Ghid (2018) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Il-Litur!ija

qaddisa tal-Knisja turina b'al f'’mera min hu n-Nisrani, x’inhu n-Nisrani, fejn jinsab in-Nisrani. Ir-Randan kien |mien

ta’ Mixja g'ax in-Nisrani jinsab f’Mixja; Mixja lejn l-g'arfien tieg'u nnifsu u, b'ala konsegwenza ta’ dan, l-g'arfien tal-b|onn li l-bniedem g'andu li jkun

salvat. Ir-Randan !ie biex jg'inna ng'arfu d-dnub tag'na, il-limitazzjoni tal-bniedem il-qadim li bih twelidna, l-ego|mu tag'na li, ming'ajr ma rridu, huwa mka"al mag'na, il-faqar ta’ kapa ità li dan il-bniedem g'andu li j'obb lil hemm mill-lm'abba lejn min i'obbu.

Dan l-g'arfien tal-ldquo;Jien” li jiddominana b'al argujin li jfaqqa’ l-frosta u a'na nobdu u nidinbu, jimbuttana lejn Dak ix-Xi &add li reba' dan kollu, Dak ix-Xi &add li reba' il-Mewt u li g'andu s-setg'a jkaxkarna mieg'u lejn &ajja dida, Natura dida, Twelid did – esù ta’ Nazaret, il-Kristu ta’ Alla.

L-G'id,

imbag'ad, ixandar din ir-reb'a ta’ Kristu fuq dak kollu li jillimitana, jbe||ag'na, jag'laqna fina nfusna. Kristu !ie

mag'mul Spirtu 'ieles li jinag'ta lin-nies, lil dawk li wara li g'arfu l-qag'da miskina tag'hom jtkarrbu g'alih b'ala l-unika soluzzjoni g'all-problemi kollha tal-ajja. Dan huwa |-|mien li fih int

mistieden tiskopri din il-Qawwa meravilju|a li te'ilsek, tag'ti sens lil &ajtek u timlik bil-fer'. G'alhekk, waqt li n-Nisrani jag'raf il-mijerja tieg'u, fi Kristu jag'raf ukoll li hu mimli Glorja, li hu kbir tassew, li hu g'andu min-natura ta’ Alla g'ax !ie adottat minn Alla.

G'alhekk

il-Knisja g'andha ra!un ti elebra l-G'id g'al 'amsin jum s'a' u tkompli tg'ixu b'al b’nostallija matul is-sena kollha fil-&dud tag'ha. Din hija l-Litur!ija li turina a'na min a'na u fejn kapa i jwassalna Alla. Ma n'arusx lejn jokkritna u d-dg'ufija tag'na imma lejn ir-Reb'a ta’ Kristu f’isimna. Ma n'arsux b’rasna baxxuta lejn il-'amà tal-art u ng'idu “Kif jista’ jkun dan?” imma n'arsu lejn Dak li g'amlilna l-Weg'da, lejn is-sema, b'al Abraham, fejn hemm naraw il-kwiekeb flok it-tajn, il-meravilja ta’ Dawl li bih irid illejinnna Alla.

L-Ewwel

Qari

Luqa

ni||el il-lrajja tal-konver|joni ta’ Kornelju - enturjun u taha mportanza kbira g'ax g'alih dan ma kienx kas individwali, storja 'elwa li affettwat lil familja pagana Rumana li inzerat tg'ammarr fl-Art Imqaddsa dak il-|mien. G'al Luqa, u g'all-Knisja li Luqa kien jag'mel parti minnha, din il-lrajja tindika 'ala enormi: il-Messija, ir-Rebbie' fuq il-mewt u l-inkwiet kollu tal-bniedem, ma !iex mibg'ut biss g'all-poplu ta’ l|rael, kif kienet tg'id il-mentalità Lhudija, imma, x’wa'da din, g'ad-dinja kollha! G'al-Lhud reli!ju!i, u g'all-barranin pagani wkoll. Hawn infet'et tieqa fuq il-Knisja li minnha da'al riefnu, ir-riefnu tal-lspirtu s-Santu. G'all-Knisja ma kienx hemm iktar nies li kienu “mni!!sa” u o'rajn “puri”. Indunat il-Knisja, li Alla nnifsu kien qed jg'idilha li kull min jemmen tassew fi Kristu u fl-opra tal-G'id li wettaq, dan hu qaddis !a minn hawn, hu min hu, u lej mnejn hu lej. Kristu kapa i jsalva lil kull bniedem li jdur lejH bil-Fidi. Kif se jg'id dan il-qari: “Alla ma j'arisx lejn l-u u'.”

Iktar

minn hekk, Alla j'ares lejn il-bniedem mhux kif in'arsu lej a'na, b’sens moralista u b’!udizzju u billi ng'adduh mill-g'arbiel strett tal-opinjoni tag'na, imma Alla jara fil-bniedem 'lejqa kkundizzjonata minn 'afna irkostanzi li m’g'andux sertg'a fuqhom. G'al Alla, il-bniedem huwa msejken u fi b|onn ur!enti ta’ Salvazzjoni.

Imma

Alla hu marbut quddiem din il-qag'da g'ax ma jistax jisforza lil 'add. Alla hu M'abba u l-Im'abba dejjem hi 'ielsa, t'alli lill-bniedem fil-'elsien li jag'lel lil Alla b'ala alla tieg'u jew lil xi bniedem, lil xi idolu. L-Im'abba tistenna, umli, hemm barra l-bieb ta’ qalbna. Tistenna anke 'afna snin waqt li a'na nintefg'u nag'tu qima lill-“allat” li 'laqna a'na, “allat” li huma bnedmin jew 'wejje! ma'luqa mill-bnedmin li se

jmutu b'alna. Kif se jsalvawk mill-mewt
dawn, meta anke huma bnedmin jew 'wejje! ma'luqa mill-bnedmin li g'andhom fihom
is-susa tat-tmiem??

Kornelju

u l-familja tieg'u, marbutin fil-paganijmu tag'hom, raw Dawl. Fe!!g'et fuqhom il-Grazzja. &atfuha fil-liberta li tag'tihom l-
Im'abba, u
!ew mimlija, imbur!ati bl-Ispirtu s-Santu.
Dan kien sinjal g'all-Appostli ta’ dak li kellu jwettag Alla permezz
tag'hom: l-imxija tal-Knisja mad-dinja kollha.

Qari

mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli. 10,
25-26. 34-35. 44-48

X'in da'al Pietru,
Kornelju mar jilqg'u u ntefa' f'rillejh jag'tih qima. Imma Pietru
qajjmu u qallu: "Qum. Jien bniedem ukoll."

Pietru qabad
jittellem u qal: "Issa tassew qieg'ed nifhem li Alla ma j'ares lejn wi
'add, imma jilqa' lil kull min g'andu l-bija' tieg'u u jag'mel
is-sewwa, ikun minn liema poplu jkun. Meta Pietru kien g'adu
qieg'ed jg'id dan, l-Ispirtu s-Santu nilel fuq dawk kollha li kienu
jjsimg'uh. Dawk li kienu marru ma' Pietru, Lhud li kienu
emmnu, stag'!bu kif Alla sawwab id-don ta' l-Ispirtu s-Santu fuq il-pagani
wkoll. G'ax semg'uhom jitekellmu bl-ilsna u jfa"ru l-kobor ta' Alla.

Mbag'ad

Pietru qal: "Jista' xi 'add ji 'ad l-ilma tal-mag'mudija lil
dawn in-nies, li 'adu l-Ispirtu s-Santu b'alma 'adnieh a'na
wkoll?" U ordna li jitg'ammdu fl-isem ta' Kristu. Mbag'ad huma
talbuh jibqa' g'al ftit jiem mag'hom.

Salm

Responsorjali

Salm

98 huwa Salm ferrie'i ta'’ poplu li g'amel esperjenza tas-Salvazzjoni li Alla biss jista'’ jag'ti. G'ax wie'ed jista'’ jifta'ar kemm irid bil-'elsien materjali u « minn barra » li jkun kiseb, li jinkiseb anke bl-g'araq u d-demm ta'’ gwerer u taqbid ie'or, imma l-veru 'elsien huwa minn !ewwa. G'ax bniedem marbut bil-ktajjen jista'’ jkollu 'elsien fil-!ewwieni tieg'u li sultan m'’g'andux g'ax marbut bil-vizzju, bil-kilba, bl-egoj|mu u bil-bi|a'’ li jitlef dak li akkwista.

Tant

hu veru dan, li fl-ewwel |minijiet tal-Knisja, meta l-jasar, l-iskjavitù, kienet tant parti mill-kultura u a ettata minn kul'add li l-Appostli, Pawlu nklu], ma kinux jippriedkaw il-'elsien tal-ilsiera. Anzi g'arfu, (u dan hu tqil 'afna g'alina biex nifhmu) li Isir jista'’ jkun 'ieles tassew fl-ispirtu u m'’g'andux g'alfejn jipprova jibdel xortih g'ax la emmen fi Kristu u 'addan lil Kristu b'ala s-Salvatur tieg'u, hu g'andu g'ana fih, l-Isirtu s-Santu, li jimlih kompletament.

Din

hija esperjenza kbira, tafux, li a'na, mdorrijin kif a'na bl-affarijiet « tal-Knisja » u li minn dejjem g'amilna kompromessi u 'allatna l-inbid ferrie'a tal-A'bar ta'’ Kristu bl-ilma tal-kompromessi tag'na, ma tantx kellna b'alha. Esperjenza enormi ta'’ 'elsien totali minn dak kollu li qabel kien itella'’ kuljum is-s'ab li jg'attielna x-xemx.

Dan

is-Salm jista'’ jitekanta biss minn dawk li g'andhom dan il-'elsien. Huma nies « odda » g'alhekk jg'annu g'anjiet « odda » g'ax « il-Mulej g'amel l-g'e!ubijiet mag'na » (v.1). Huma li kienu dejjem mag'kusa fil-qag'da midinba tag'hom ; dejjem ifittxu l-fer' fid-dnub, fl-egoj|mu, fil-'wejje! tad-dinja li ma tistax tag'ti fer' g'ax qeg'da tmut ; huma saru jafu x'’inhi r-reb'a ta'’ Kristu fuq il-Mewt : « ibitlu r-reb'a l-leminija tieg'u u d-drieg' imqaddes tieg'u. » (v.1).

Din

ir-Reb'a ta'’ Kristu mhix sempli ement il-Qawmien tieg'u mill-qabar dak in-nhar filg'odu tal-ewwel G'id. Jekk na'sbu dan inkunu qed infaqqru tassew il-messa!! tal-G'id. G'ax wara kollox, il-midneb mifxul u m'awwad quddiem il-mi|erja tieg'u, x'’jimpurtah minn dan. Tajjeb, Kristu qam mill-Mewt… u jien ? Fejn nid'ol jien f'’dan kollu ? g'andu ra!un jew m'’g'andux jag'mel dawn il-mistoqsijiet ?

Ir-Reb'a

vera ta'’ Krsitu hi li hu jgajjem lin-nies mejta mill-Mewt tag'hom. Dawn mhumiex fantasiji. Dawn huma l-esperjenzi ta'’ miljuni ta'’ nies fil-Istorja li daqu r-Reb'a ta'’ Kristu fuq il-mewt. Bil-Qawmien tieg'u, Kristu lie mlibbes bil-ajja ta'’ Dejjem li tinda minn hawn, u huwa jid'ol fil-qalb tal-« ilsira » u jag'tihom din il-« ajja dida ». Dan hu tassew l-« G'a!eb » ta'’ Alla, il-Miraklu Morali ta'’ barra minn hawn.

Jista'’

jkun li a'na qatt ma ltaqajna ma'’, jew smajna l-esperjenza ta'’ xi 'add jew xi w'ud li g'addew minn din il-bidla tal-g'a!eb.

Huwa dan li jgomm 'ajja lill-Knisja u xejn iktar. Huwa l-Ispirtu s-Santu ta'’ Kristu li jinfiltra fin-nies u jag'tihom natura dida li jgomm il-Knisja 'ajja minn

!enerazzjoni g'all-o'ra. Il-kulturi,

id-drawwiet, il-folklor, il-modi ta'’ arti jew ta'’ kif titwassal il-Bxara

t-Tajba jistg'u jinbidlu, imma hi l-azzjoni tal-Ispirtu tal-ajja fil-bniedem

li hi dejjem kostanti u jgomm 'ajja l-Knisja.

Ritornell :

Il-Mulej wera l-lustizzja tieg'u lill-Inus.

Salm

98

G'annu lill-Mulej g'anja dida,

g'ax g'amel 'wejje! ta' l-g'a!eb.

ibitlu r-reb'a l-leminija tieg'u,

u d-drieg' imqaddes tieg'u.

G'arraf il-Mulej is-salvazzjoni tieg'u,

f'g'ajnejn il-Inus wera l-lustizzja tieg'u.

Ftakar fit-tjieba u l-fedeltà tieg'u

mal-poplu ta' l'rael.

L-art kollha, minn tarf g'all-ie'or,

rat is-salvazzjoni ta' Alla tag'na.

G'ajtu bil-fer' lill-Mulej fl-art kollha,

infexxu fil-hena, ifir'u u g'annu!

It-Tieni Qari

Min g'araf lil Alla u r-Reb'a tieg'u fuq il-Mewt fi
Kristu, dan i'obb. Min g'adu m'arafx
lil Alla u l-Kristu tieg'u, dan ma jistax i'obb. B'Im'abba, San wann mhux qed jirreferi
g'all-affetti u l-libdjet normali tal-bnedmin. Anzi g'al Alla dawn mhuma M'abba
xejn. Huma l-emozzjonijiet,
il-passjonijiet, il-libda filjika… kollha 'wejje! tajba li jg'inu n-nies jersqu
lejn xulxin u jitwa"du fil-|wie!. Imma
dawn l-affarijiet f'it idumu, u dawn l-affetti jekk ma jimaturawx f'xi 'ala
inqas filjika u iktar profonda, f'it g'andhom 'ajja u sikwiet jistg'u jinbidlu
f'mibeg'da u sens ta'ustizzja kbira u tradimenti.

Meta Alla jtkellem fuq l-Im'abba, jtkellem fuq
l-Im'abba fil-qies tas-salib, dik l-Im'abba li wera Kristu lejna meta 'alla li
jkun imsallab Hu minflokna. Hu miet
g'all-g'edewwa tieg'u. Mela l-Im'abba hi
l-Im'abba lejn l-g'adu. L-'im'abbiet”
l-o'ra, anke l-pagani u l-ateji jkollhom.
Li kieku l-im'abbiet tal-bniedem kienu bil'lejjed biex je'lsu
lill-bniedem u jag'tu sens lil 'ajtu, Kristu ma kienx ikollu g'alfejn jin'el
jg'ammal mal-bnedmin u jid'ol fil-Misteru tal-G'id g'alihom. Dawk kollha li ja'sbu li l-im'abbiet naturali
li g'andhom huma bil'lejjed, qatt u qatt ma jasl'u biex jemmnu fi Kristu.

Min ma j'obbx kif 'abb Kristu g'adu ma g'arafx lil
Kristu, se tg'idilna b'&mod anke goff imma veru l-Kelma li lejja. Hu ar li dawn l-affarijiet 'add minnha
m'andu l-'ila jil'aqhom bl-isforzi tieg'u.
Din l-Im'abba hija Grazzja, purament Grazzja. Hi xog'ol l-Ispirtu s-Santu fina. Imma a'na jista' jkun li dan it-tip

ta’

M'abba ma rriduhx u g'alhekk ni!!ieldu lill-Ispirtu s-Santu u nag'lqulu l-bieb f’wi u, anke jekk a'na reliljuji 'afna.

Imma hemm triq 'afifa!

Din il-Kelma se tg'idilna li jekk induqu l-Im'abba ta’ Kristu, kollox hu possibbli. Jekk ng'arfu kemm tassew a'na ma'bubin, li din l-Im'abba mhux se t'allina mmutu g'ax hi aqwa mill-mewt… jekk din l-Im'abba tfejjaqna minn lewwa, a'na nistg'u ma nibqg'ux egoisti, ma nibqg'ux niblg'u mill-g'edewwa, anzi nag'druh, nisku|awh, in'ossu g'alih, in'obbuh. Min iduq l-im'abba ta’ Kristu biss jasal g'al dan.

Qari

mill-Ewwel Ittra ta’ San wann Appostlu.
4, 7-10

G'e|jie|,

ejjew in'obbu 'l xulxin, g'ax l-im'abba lejja minn Alla, u kull min i'obb hu mwieled minn Alla u jag'raf lil Alla. Dak li ma j'obbx ma g'arafx lil Alla, g'ax Alla hu m'abba.

B'dan

dehret l-im'abba ta' Alla fina, g'ax Alla bag'at lil lbnu l-wa'dieni fid-dinja, biex ng'ixu bih. U hawn qieg'da l-im'abba; mhux g'ax a'na 'abbejna 'l Alla, imma g'ax 'abbna Hu u bag'at lil lbnu biex ikun ta' tpattija g'al dnuvietna.

Evan!elju

esù l-'in kollu jittellem mieg'i u mieg'ek fuq l-Im'abba, l-Im'abba vera, l-Im'abba g'all-g'adu. Fid-dnub, a'na g'edewwa tieg'u. fid-dnub a'na nduru lejn l-idoli, lejn ix-xjaten tag'na u nfittxu l-Im'abba, il-&ajja ming'andhom u nopponu s-sej'a ta’ esù. Dan jag'milna g'edewwa tieg'u g'ax inkunu qeg'din ingidbuH. Imma lilna j'obbna anke meta nkunu g'edewwa tieg'u. Hu miet g'all-g'edewwa biex isalva lil xi w'ud minnhom. G'alhekk, Huwa hu l-Im'abba dejjem fidila.

U dawk li fihom tikber il-Mag'mudija li tidfnihom il-bniedem il-qadim qarrieq u twelled fihom il-Bniedem il- did li hu Kristu, dawn l-a'wa j'obbu b'al Kristu. Mhux g'ax huma supermen, lanqas huma minnhom infushom a'jar mill-o'rajn, i'da r i'vew id-don tal-Fidi u 'attfuh g'ax indunaw li hawn qeg'da l-Verità u mkien iktar, hawn qeg'da l-Im'abba. Huma j'obbu b'al Kristu g'ax kien Kristu li 'abbhom l-ewwel u fejjaqhom mill-!rie'i li jnixxu l-!ajja. Imfejqin minn dawn il-!rie'i nterni, huma bil-mod il mod 'elsu mill-egoijmu tag'hom u setg'u jinag'taw g'al 'addie'or. U hawn skoprew Misteru kbir. Meta inti tinag'ta ssib l-Im'abba, issib il-Fer', issib il-!elsien, issib is-Sliem u s-ser'an il-mo". F'!kelma wa'da dak li qabel konna nfitxu fil-flus, fis-su ess, fil-fama, fil-familja, fis-sa'a, fil-passatempi, fix-xalar, fil-vizzji u d-dnub... 'a!a tal-g'aleb sibnihom in-na'a l-o'ra, g'and Kristu.

Versett:

Hallelujah. Jekk xi 'add i'obbni, i'ares kelmti, ig'id il-Mulej; u Missieri j'obbu, u a'na ni!u g'adu. Hallelujah.

Qari mill-Evan!elju ta'!San wann. 15, 9-17

Kif

'abbni Missieri, hekk 'abbejtkom jiena. lbqg'u fl-im'abba tieg'i. Jekk t'arsu l-kmandamenti tieg'i, intom tibqg'u fi m'abbi, kif jiena 'arist il-kmandamenti ta' Missieri u qieg'ed f'im'abtu.

"G'edtilkom

dan biex il-fer' tieg'i jkun fikom, u biex il-fer' tag'kom ikun s'i'. Dan hu l-kmandament tieg'i: li t'obbu lil xulxin kif 'abbejtkom jien. &add ma g'andu m'abba akbar minn din: li wie'ed jag'ti 'ajtu g'al 'biebu. Intom 'biebi, jekk tag'mlu dak li jiena nikkmandakom. Ma nsejj'ilkomx aktar qaddejja, g'ax il-qaddej ma jafx x'jag'mel sidu; sejja'tilkom 'bieb, g'aliex kull ma smajt ming'and Missieri jiena g'arraffhulkom.

Mhux

intom g'ajiltu lili, imma jien g'ajilt lilkom, u 'tartkom biex tmorru tag'mlu l-frott u l-frott tag'kom jibqa', 'alli kull ma titolbu lill-Missier f'ismi, huwa jag'tihulkom. Dan hu li qieg'ed nikkmandakom: li t'obbu lil xulxin.

